

บทที่ 3

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายหลังการได้เอกราช

เค้าโครงเรื่อง

1. ปัญหาภายหลังเอกราชของประเทศที่ตกเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก
2. ความร่วมมือของกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน

สาระสำคัญ

1. ปัญหาจากการปกครองของชาติตะวันตกที่ส่งผลกระทบต่อทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ภายหลังการได้เอกราชในประเทศที่เป็นอาณานิคมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. การจัดตั้งองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ องค์การชืออาโต องค์การอาสา และองค์การอาเซียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกปัญหาจากการปกครองของชาติตะวันตกทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ในประเทศเหล่านี้ได้ คือ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย พม่า เวียดนาม กัมพูชา และลาวได้
2. บอกชื่อและที่มาขององค์การความร่วมมือระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้

การปกครองของชาติตะวันตกชาติต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ก่อให้เกิดปัญหาภายหลังเอกราช ในแต่ละประเทศที่ตกเป็นอาณานิคม มากบ้างน้อยบ้าง โดยแยกกล่าวเป็นประเทศ ๆ ดังนี้

ปัญหาภายหลังเอกราชของประเทศที่ตกเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก

ปัญหาภายหลังเอกราชของประเทศฟิลิปปินส์

การที่ฟิลิปปินส์ตกเป็นอาณานิคมของสเปนเป็นระยะเวลากว่า 300 ปี และตกอยู่ภายใต้การปกครองของสหรัฐอเมริกาประมาณ 50 ปี ได้ทำให้ฟิลิปปินส์มีภาษาราชการใช้ คือ ภาษาสเปนและภาษาอังกฤษ ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดภาษากลางสร้างความเข้าใจกันระหว่างเชื้อชาติและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ แม้ว่าสภาพสังคมดั้งเดิมของฟิลิปปินส์จะประกอบด้วยชนเผ่าพันธุ์ต่าง ๆ และมีภาษาท้องถิ่นแตกต่างกันไป หลังจากฟิลิปปินส์ได้เอกราชใหม่ ๆ ก็ได้สร้างภาษาประจำชาติขึ้น คือ ภาษาตากาล็อก เป็นภาษาที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง ในมะนิลาและตอนเหนือของเกาะลูซอน และจากการที่สเปนนำคริสต์ศาสนาเข้ามาเผยแพร่ ทำให้ประชาชนของฟิลิปปินส์นับถือคริสต์ศาสนาถึง 92% ทำให้สังคมของฟิลิปปินส์เป็นสังคมของคริสต์ศาสนา ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ จะมีนับถือศาสนาอื่นบ้าง และการนับถือศาสนาอิสลามบ้างตามชายฝั่งของมินดาเนาตอนใต้

ส่วนปัญหาภายหลังเอกราชที่ประสบ คือ ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนมีความยากจน การที่ชาวนาไม่มีที่ดินเป็นของตนเองเนื่องมาจากสมัยที่สเปนปกครองไม่ให้ชาวพื้นเมืองมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน นอกจากชนชั้นสูงที่รับราชการกับสเปนเท่านั้น ทำให้พวกเขาบลาฮับคือกลุ่มนิยมคอมมิวนิสต์ที่เกิดขึ้นในระยะสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้เข้ายุยงชาวไร่ชาวนาให้ต่อต้านรัฐบาลในเรื่องปัญหาที่ดิน ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และประมาณว่ารัฐบาลไร้ความสามารถและคอร์รัปชัน และการเมืองภายหลังได้เอกราชก็เป็นจริงตามที่พวกเขาสุกัประมาณ และจากการที่สหรัฐอเมริกาได้ปูพื้นฐานระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยให้มีพรรคการเมืองและการเลือกตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้ลงคะแนนเสียงต้องมีความรู้ภาษาอังกฤษหรือภาษาสเปน ทำให้การเมืองของฟิลิปปินส์จำกัดอยู่ในวงของชนชั้นสูงและคนร่ำรวย ซึ่งพวกนี้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนตั้งแต่สมัยที่สเปนปกครองและจะรวมกันเป็นกลุ่ม ๆ การเมืองฟิลิปปินส์จึงเป็นระบบเล่นพรรคเล่นพวก ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับรัฐบาลกลาง โดยใช้เงินเป็นสำคัญ พอได้รับเลือกตั้งก็หาผลประโยชน์ใส่ตน เกิดการคอร์รัปชันทั่วไป ดังนั้น ในการต่อต้านพวกเขาสุกั รัฐบาลฟิลิปปินส์สมัยแมกไซไซเป็นรัฐมนตรีกลาโหมได้จัดโครงการปฏิรูปที่ดิน จัดสรรที่ดินให้ชาวนา พร้อม

กับการโฆษณาและปราบปรามพวกฮุกบาลาฮับไปด้วย ทำให้สามารถปราบพวกฮุกบาลาฮับได้อย่างราบคาบ และทำให้เขาได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีในสมัยต่อมาคือ ปี ค.ศ. 1953 ในสมัยที่เขาเป็นประธานาธิบดีนำประเทศฟิลิปปินส์ไปสู่ความเจริญก้าวหน้าอย่างมากทางด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาชนบท จนได้ชื่อว่าเป็นประธานาธิบดีขวัญใจคนจน

ผู้นำประเทศต่อมาไม่มีความสามารถเท่าแมกไซไซและไม่สามารถแก้ไขการคอร์รัปชันและความยากจนของประชาชน ส่งทหารไปร่วมรบในสงครามเกาหลี ทำให้พวกฮุกบาลาฮับก่อตัวขึ้นอีก และประธานาธิบดีคนต่อมา คือ เฟอร์ดินาน อี มาร์คอส สามารถปราบปรามได้อย่างราบคาบ ในระยะแรกเขาเป็นประธานาธิบดีที่คนยกย่องมาก เพราะเขาเป็นผู้นำที่มีความสามารถคนหนึ่ง เขาได้เสนอกฎหมายยกเลิกอภิสิทธิ์ชาวอเมริกันซึ่งเคยได้รับสิทธิต่าง ๆ เท่าเทียมกับชาวฟิลิปปินส์ รวมทั้งการที่ฟิลิปปินส์จะตัดสินใจนโยบายภายในและภายนอกประเทศ โดยมีให้สหรัฐอเมริกาเข้าแทรกแซง แต่มาร์คอสต้องการเป็นประธานาธิบดีต่อไปเรื่อย ๆ โดยประกาศกฎอัยการศึก ประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ในปี ค.ศ. 1973 ซึ่งยืดอายุการเป็นประธานาธิบดีต่อไปไม่สิ้นสุด ทำให้เกิดการคัดค้านจากประชาชนทั่วไปที่เขาใช้อำนาจเผด็จการและเหตุการณ์รุนแรงขึ้นเมื่อนายเบนิโน อาควิโน หัวหน้าพรรคฝ่ายค้าน ได้ถูกฆาตกรรมที่สนามบินมะนิลาเมื่อปี ค.ศ. 1983 การประท้วงบานปลายขึ้นจนมาร์คอสและภริยาต้องเดินทางออกนอกประเทศ และนางคอรารซอน อาควิโน ขึ้นเป็นประธานาธิบดีจากการเลือกตั้งในปี ค.ศ. 1988

นอกจากปัญหาการเมืองแล้ว ยังมีปัญหาทางศาสนาของพวกมุสลิมในมินดาเนาซึ่งเรียกว่าพวกโมโรส์ มีปัญหาขัดแย้งกับพวกคริสเตียนที่อาศัยอยู่บนเกาะนี้ โดยกล่าวหาว่าพวกคริสเตียนเข้าไปแย่งที่ดินทำมาหากิน และต้องการแยกดินแดนจากประเทศฟิลิปปินส์

จะเห็นได้ว่า ฟิลิปปินส์ได้รับรูปแบบโครงสร้างทางการเมืองที่คล้ายคลึงกับสหรัฐอเมริกา แต่กลับมีพฤติกรรมทางการเมืองที่ต่างไปจากสหรัฐอเมริกาอย่างมาก เพราะเคยชินกับระบบศักดินาที่สเปนปกครองมากกว่า 300 ปี ทำให้พฤติกรรมทางการเมืองของฟิลิปปินส์ไม่สามารถเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์แบบได้

ปัญหาภายหลังเอกราชของประเทศอินโดนีเซีย

จากการปกครองของฮอลันดาไม่ได้สนใจด้านการศึกษาที่ให้แก่ชาวอินโดนีเซีย รวมทั้งการเรียนรู้อารยธรรมของตนเอง ทำให้เมื่อได้รับเอกราชการเมืองของอินโดนีเซียอ่อนแอและสับสน เนื่องจากมีพรรคการเมืองถึง 70 กว่าพรรค แต่ละพรรคก็มีอุดมการณ์ไปคนละทางใน

เรื่องความเชื่อทางศาสนา ผิว และเผ่าพันธุ์ รัฐบาลจึงประกอบด้วยพรรคการเมืองต่าง ๆ เป็น รัฐบาลผสม และรัฐบาลแต่ละชุดก็ไม่สามารถอยู่ได้เกิน 2 ปี เปิดโอกาสให้นายชูการ์โนก้าว ขึ้นมาเป็นผู้นำของอินโดนีเซียโดยได้รับความนิยมจากประชาชน และจากกลุ่มคอมมิวนิสต์ที่ ต้องการพึ่งชูการ์โนให้พ้นจากการปราบปรามของพวกเขา สภาพความอ่อนแอของรัฐบาล ทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจทำให้ชูการ์โนแสวงหาหลักการใหม่ ๆ มาสร้างความสามัคคี ร่วมกันในชาติ โดยการประกาศใช้ประชาธิปไตยแบบนำวิถี (Guided Democracy) ในปี ค.ศ. 1957 ดำเนินการโดยสภาแห่งชาติ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขสูงสุด ประชาธิปไตยแบบนำวิถี หมายถึงประชาธิปไตยในระบบครอบครัวหรือระบบบิดาปกครองบุตร บุตรหรือประชาชนมี หน้าที่ต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามแนวทางที่บิดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้กำหนด หลักการของประชา ธิปไตยแบบนำวิถีนี้ ชูการ์โนได้แถลงร่วมกับอุดมการณ์ที่สำคัญอีกอันหนึ่ง คือ โดยเห็นว่า ประชาธิปไตยของอินโดนีเซียจะไม่เป็นประชาธิปไตยแบบตะวันตก จะเป็นประชาธิปไตยแบบ มีผู้นำคอยชี้แนะทางให้ ทางด้านเศรษฐกิจก็เช่นกัน ชูการ์โนเน้นที่หลักสังคมนิยม ในสภา ผู้แทนราษฎรจะไม่มีฝ่ายค้านและฝ่ายเสนอ สภานี้จะร่วมกันหาทางออกที่ดีที่สุด ทำให้สภาแห่งชาติ คิดค้ำหน้าว่าเป็นการนำมาซึ่งระบบเผด็จการ ชูการ์โนจึงสั่งยุบสภาและประกาศใช้ประชาธิปไตย แบบนำวิถี รวมกลุ่มชาตินิยมต่าง ๆ เข้าด้วยกันรวมทั้งกลุ่มคอมมิวนิสต์ ยอมให้พวกคอมมิวนิสต์ เข้าร่วมรัฐบาล จนพวกคอมมิวนิสต์ก่อรัฐประหารขึ้นในปี ค.ศ. 1965 แต่ถูกนายพลซูฮาร์โต ปราบอย่างราบคาบ และปลดชูการ์โนออกจากตำแหน่ง เพราะเห็นว่าชูการ์โนเอาใจพวกคอมมิวนิสต์มากเกินไป นายพลซูฮาร์โตจึงเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี

ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การที่คนอินโดนีเซียไม่มีประสบการณ์ทางการค้าและ เงินลงทุนในสมัยฮอลันดาปกครอง ปล่อยให้ชาวต่างชาติคือชาวจีนและชาวยุโรปเข้ามากุม เศรษฐกิจของประเทศ หลังจากได้เอกราช ชูการ์โนสนใจแต่การเป็นมหาอำนาจในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้และมุ่งขับไล่ตะวันตกออกไป งบประมาณไปทุ่มทางด้านกองทัพ ไม่สนใจ ปัญหาเศรษฐกิจเท่าที่ควร การประกาศใช้หลักสังคมนิยมรัฐบาลดำเนินกิจการเอง ห้ามชาว ยุโรปและชาวต่างชาติลงทุน การลงทุนใช้ไม่ได้ผลเพราะชาวอินโดนีเซียไม่มีประสบการณ์ ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนไม่ดีขึ้น หลังจากซู ฮาร์โตเข้ามามีอำนาจพยายามเปิดโอกาสให้ชาวต่างชาติเข้าไปลงทุน แต่เศรษฐกิจส่วนใหญ่ ยังไม่ดีขึ้นเพราะตกอยู่ในมือของนายทุน

การที่ซูฮาร์โตขึ้นมามีอำนาจ เขามีนโยบายที่ต่างจากชูการ์โน คือ เป็นมิตรกับเพื่อน บ้าน เลิกนโยบายประจันหน้ากับมาเลเซีย เป็นมิตรกับสหรัฐอเมริกาและชาติตะวันตก ปราบ ปรามพวกคอมมิวนิสต์

ปัญหาภายหลังการได้เอกราชของประเทศมาเลเซีย

มาเลเซียเป็นประเทศที่ได้รับการปกครองที่ดีที่สุดจากเมืองแม่ คืออังกฤษได้ให้การศึกษาและฝึกการปกครองตนเอง ทำให้มาเลเซียมีประสบการณ์ในการปกครองตนเองดีกว่าประเทศอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยดำเนินการปกครองในระบบรัฐสภาเช่นเดียวกับอังกฤษ

ปัญหาภายหลังเอกราชของมาเลเซียคือปัญหาเชื้อชาติ ในระยะที่เรียกร้องเอกราช สหพรรคก็ร่วมมือกันดี แต่หลังปี ค.ศ. 1963 ก็เกิดความบาดหมางขึ้นระหว่างชาวมลายู ชาวจีน และชาวอินเดียน ภายในพรรคต่างฝ่ายต่างหันเข้าหาอุดมการณ์เดิมของตน คือสนับสนุนเชื้อชาติของตนเองในการสมัครรับเลือกตั้ง การเศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศทางด้านต่าง ๆ งบประมาณพัฒนาการศึกษา โดยชาวจีนกล่าวว่ารัฐบาลจัดสรรให้ชาวมลายูมากกว่าชาวจีน ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดการแตกแยกทางการเมืองและความนิยมในสหพรรคลดลงภายหลังการเลือกตั้งในปี ค.ศ. 1969 เกิดจลาจลระหว่างเชื้อชาติจึงต้องมีการจัดตั้งสภาปฏิบัติการแห่งชาติขึ้นมาควบคุมการบริหารประเทศ โดยแต่งตั้งสมาชิกจากมาเลย์และจีน ปี ค.ศ. 1971 สภาที่ปรึกษาแห่งชาติได้ถูกตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาปัญหาความแตกแยกในเชื้อชาติ ดังนั้น ในการเลือกตั้งในปี ค.ศ. 1974 จึงดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และพรรคแนวร่วมแห่งชาติคือสหพรรคเดิมร่วมกับพรรคอิสลามและพรรคเล็ก ๆ อีก 2-3 พรรค ได้ที่นั่ง 4 ใน 5 ของสภาแห่งชาติ การที่มาเลเซียสามารถประนีประนอมกันได้นั้น น่าจะเป็นเพราะมีผู้นำที่ดีที่พยายามไกล่เกลี่ยความแตกแยกระหว่างเชื้อชาติ คือ ตวนกูอับดุล ราซัค และตวนกูอับดุล ราห์มาน

ปัญหาอื่น ๆ คือปัญหาคอมมิวนิสต์ กลุ่มโจรจีนมลายูที่ปฏิบัติการระหว่างชายแดนไทยมาเลย์ทำให้รัฐบาลทั้งสองประเทศต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาและคลี่คลายไปในทางที่ดี ปัญหาต่อมา คือ ปัญหาชายแดน การเผชิญหน้ากับอินโดนีเซียในสมัยประธานาธิบดีซูการ์โน และแปรเปลี่ยนไปในสมัยซูฮาร์โตเป็นประธานาธิบดี มีนโยบายที่เป็นมิตรกับมาเลเซีย

ปัญหาภายหลังเอกราชของประเทศสิงคโปร์

ส่วนในสิงคโปร์ได้ดำเนินการในระบบรัฐสภาแบบเดียวกันกับอังกฤษ แม้จะมีพรรคการเมืองหลายพรรคก็ตาม แต่มีพรรคการเมืองเดียวที่ครองอำนาจทางการเมืองตั้งแต่ได้เอกราชเรื่อยมา คือพรรค PAP (People's Action Party) นำโดยนายลี กวน ยู มีนโยบายหลัก คือ ดำเนินการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยสังคมนิยม และมีนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์ การเลือกตั้งในสมัยต่าง ๆ พรรค PAP ได้ชัยชนะอย่างเด็ดขาด ทำให้ไม่มีฝ่ายค้านในสภา การบริหารประเทศจึงเข้าลักษณะเผด็จการโดยรัฐสภา ทำให้รัฐบาลถูกโจมตีจากนักศึกษาและนักการเมือง

หัวรุนแรง รัฐบาลจึงกวาดขันกับนักศึกษาและปราบปรามพวกหัวรุนแรงและใช้ระบบเผด็จการนี้ต่อไป โดยมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์ให้เจริญก้าวหน้า ประชากรสิงคโปร์มีความเป็นอยู่ที่ดี รายได้ประชาชาติสูงกว่าประเทศอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ปัญหาภายหลังเอกราชของประเทศพม่า

การที่อู๋นุเข้ารับตำแหน่งแทนองซาน อู๋นุเป็นคนเคร่งศาสนาพุทธ จึงได้รับเสียงสนับสนุนจากพวกพระและประชาชนทั่วไปที่เลื่อมใสพุทธศาสนา ทำให้อู๋นุได้ครองอำนาจทางการเมืองนานถึง 14 ปีภายหลังจากได้เอกราช แต่เขาไม่สามารถแก้ไขความแตกแยกทางการเมืองและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศได้ พวกคอมมิวนิสต์กล้าแข็งมากขึ้น ทำให้นักการเมืองหลายฝ่ายหนุนให้นายพลเนวินเข้ามารับบริหารประเทศในปี ค.ศ. 1958 ปี ค.ศ. 1960 อู๋นุกลับเข้าเป็นรัฐบาลอีกครั้งโดยการเลือกตั้ง แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศได้อีก จึงทำให้นายพลเนวินและทหารก่อการปฏิวัติขึ้นในวันที่ 2 มีนาคม ค.ศ. 1962 จัดตั้งรัฐบาลทหารขึ้นแก้ไขปัญาเศรษฐกิจของประเทศโดยนำระบบสังคมนิยมเข้ามาใช้ โอนกิจการทางด้านอุตสาหกรรมเกษตรกรรม และกิจกรรมธุรกิจต่าง ๆ มาเป็นของรัฐบาล ยกเลิกการค้าของชาวจีนและชาวอินเดีย ห้ามการลงทุนของเอกชนและไม่ยอมรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศเพราะกลัวการแทรกแซงทางการเมือง พยายามส่งเสริมการศึกษาทางด้านผลิตนักเทคนิค จำกัดการศึกษาด้านศิลปศาสตร์ ยับยั้งบทบาทของนิสิตนักศึกษาด้านการเมือง

การใช้ระบบสังคมนิยมของเนวินไม่ค่อยได้ผล คือการโอนกิจการค้าทุกอย่างเป็นของรัฐบาล รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการทั้งสิ้นนั้น ทำให้สินค้าขาดแคลนราคาสินค้าสูงขึ้น ชาวขาดแคลนเพราะรัฐบาลบังคับให้ชาวนาขายข้าวราคาถูก ชาวนาจึงเลิกปลูกข้าว นายทุนในประเทศไม่กล้าปลูกข้าวมาก ทางด้านธุรกิจต่าง ๆ และการอุตสาหกรรม เมื่อโอนมาเป็นของรัฐแล้ว ชาวพื้นเมืองไม่มีประสบการณ์พอที่จะดำเนินการด้วยตนเองได้ ระยะเวลาหลังรัฐบาลจึงพยายามผ่อนผันให้เป็นเสรีนิยมมากขึ้น โดยยอมรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ยอมให้ชาวต่างชาติเข้าไปลงทุนทางเหมืองแร่และป่าไม้ ระหว่างปี ค.ศ 1976-1977 เศรษฐกิจของพม่าเริ่มดีขึ้น ปัญหาอื่น ๆ ที่รัฐบาลเนวินพยายามแก้ไข คือ ปัญหาชนกลุ่มน้อยที่ไม่ยอมรับรัฐบาลพม่าด้วยการให้ความช่วยเหลือแก่ชนกลุ่มน้อยทางด้านสาธารณสุขและการเกษตรกรรม ทำให้ชนกลุ่มน้อยเข้าเป็นพวกรัฐบาลพม่ามากขึ้น แต่ก็ยังมีพวกที่ต่อต้านรัฐบาลพม่า คือพวกไทยใหญ่และพวกกะเหรี่ยงตามพรมแดนติดกับไทย ส่วนปัญหาคอมมิวนิสต์ รัฐบาลของเนวินประกาศล้มพรรคคอมมิวนิสต์ว่าเป็นพรรคที่ผิดกฎหมาย ลดบทบาทพวกคอมมิวนิสต์ลง และเจริญสัมพันธไมตรีกับจีนเพื่อให้เงินเลิกสนับสนุนพวกคอมมิวนิสต์ในพม่า ตลอดจนยอมรับในเขตแดนซึ่งกันและกัน

ปัญหาภายหลังเอกราชในเวียดนาม

หลังจากข้อตกลงเจนีวา เวียดนามแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ทางใต้จักรพรรดิเบ่าได้แต่งตั้งโงดินห์เดียมเป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีสหรัฐอเมริกาหนุนหลัง เจรจาให้ฝรั่งเศสถอนทหารออกจากเวียดนาม ทางเวียดนามเหนือเรียกร้องให้มีการลงประชามติตามสนธิสัญญาเจนีวาว่าจะมีการรวมเวียดนามหรือไม่ แต่โงดินห์เดียมโดยสหรัฐหนุนหลังบ่ายเบี่ยงที่จะกำหนดวันลงประชามติ โดยบอกว่าขอให้ชาวเวียดนามเหนือมีสิทธิออกเสียงได้อย่างเสรีก่อน และในปี ค.ศ. 1955 เวียดนามใต้ได้ลงประชามติยอมรับว่าโงดินห์เดียมเป็นประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐแทนจักรพรรดิเบ่าได้ซึ่งได้สละราชย์ โดยหวังว่าโงดินห์เดียมจะเป็นคนที่สามารถพัฒนาเวียดนามใต้ให้เจริญก้าวหน้าได้ แต่โงดินห์เดียมกลับไร้ความสามารถ ปล่อยให้ห้องชายและห้องสะใภ้เข้ามา มีอำนาจทางการเมือง ใช้ระบบเผด็จการ แสวงหาอำนาจและความมั่งคั่งจากตำแหน่งหน้าที่ทำให้การปฏิรูปต่าง ๆ ของประเทศล้มเหลว ชาวเวียดนามใต้ก็ไม่พอใจรัฐบาล ได้จัดตั้งกลุ่มแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติเพื่อต่อต้านรัฐบาลเวียดนามใต้ หรือเรียกว่าพวกเวียดกง ต่อมาเวียดนามเหนือทนรอคำตอบจากรัฐบาลเวียดนามใต้ไม่ไหว ในกรณีการลงประชามติรวมเวียดนามจึงส่งทหารเข้ามาเวียดนามใต้ โดยการสนับสนุนของพวกเวียดกงในปี ค.ศ. 1963 สหรัฐอเมริกาหนุนรัฐบาลเวียดนามใต้เต็มที่ โดยส่งกองทหารเข้ามาช่วยเหลือและมีนาซาชาติเข้าร่วมด้วย เพราะสหรัฐอเมริกาชักชวนให้ต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ กลายเป็นสงครามนาซาชาติ เมื่อไซเวียดและจีนให้การสนับสนุนเวียดนามเหนือ ในเวียดนามใต้ก็เกิดรัฐประหารล้มรัฐบาลโงดินห์เดียม จนกระทั่งปี ค.ศ. 1967 เหงียน วันเทียว จึงขึ้นมาเป็นประธานาธิบดีโดยการสนับสนุนของสหรัฐอเมริกา

สงครามเวียดนาม การให้ความสนับสนุนเวียดนามใต้ของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1965 เป็นต้นมา ทำให้ประชาชนสหรัฐอเมริกาไม่พอใจ โลกประณามการทุ่มเทของสหรัฐอเมริกาในสงครามเวียดนาม ซึ่งผู้ที่ประสบกับหายนะคือประชาชนเวียดนามเอง ระหว่างปี ค.ศ. 1968-1972 สหรัฐอเมริกาถูกบังคับให้ค่อย ๆ ถอนทหารราบออกจากเวียดนาม และค่อย ๆ ถอนทัพอากาศ ทหารเรือออกไปหมดในปี ค.ศ. 1973 โดยการทำสนธิสัญญาปารีส ซึ่งระบุให้สหรัฐอเมริกาถอนทหารเพียงฝ่ายเดียว จึงเปิดโอกาสให้เวียดนามเหนือเข้าร่วมเวียดนามใต้ได้ในปี ค.ศ. 1975 ประธานาธิบดีเหงียน วันเทียว ต้องลี้ภัยไปอยู่สหรัฐอเมริกา เป็นการยุติสงครามอันยาวนานและรวมชาติเวียดนามทั้งหมดเข้าด้วยกัน

ปัญหาภายหลังเอกราชในกัมพูชา

ในกัมพูชา ฝรั่งเศสเข้าปกครองน้อยกว่าที่ดำเนินในเวียดนาม และเข้ามาช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของกัมพูชา สร้างทางรถไฟสายกัมพูชา สร้างถนนสายต่าง ๆ ยกเลิกการมีทาส ส่งเสริมการปลูกยางพารา ส่วนทางด้านการศึกษา ส่งเสริมให้คนลาวและกัมพูชาไปศึกษาต่อต่างประเทศแล้วกลับมารับราชการ ทำให้คนลาวและกัมพูชาสนใจศึกษาและเป็นข้าราชการมากกว่าการค้าขาย ทำให้เศรษฐกิจตกอยู่ในกำมือของชาวจีนและเวียดนาม ขบวนการชาตินิยมที่ต่อต้านฝรั่งเศสก็เกิดขึ้นน้อยและล่าช้าจนปี ค.ศ. 1936 นายซิม งอกทัฬห ออกหนังสือพิมพ์เป็นภาษากัมพูชาต่อต้านการเป็นรัฐอารักขา และในระยะสงครามโลกครั้งที่ 2 เขาให้ความร่วมมือกับญี่ปุ่นจนได้เป็นนายกรัฐมนตรีของกัมพูชา เมื่อฝรั่งเศสกลับเข้ามาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงจับกุมซิม งอกทัฬห และพวก ทำให้ซิม งอกทัฬห หลบหนีเข้าป่าตั้งขบวนการเขมรและรับเอาอุดมการณ์คอมมิวนิสต์จากพวกเวียดนามห์เข้ามาใช้ในการต่อต้านฝรั่งเศส

กษัตริย์ของกัมพูชา คือ เจ้านโรดม สีหนุ พยายามเจรจากับกลุ่มของซิม งอกทัฬห ให้อาวุธเพื่อฝรั่งเศสจะปล่อยกัมพูชาให้เป็นอิสระ และในปี ค.ศ. 1952 สีหนุได้ประกาศสละราชย์ตั้งพรรคการเมืองขึ้นแข่งกับพรรคเขมรอิสระของซิม งอกทัฬห ชื่อว่าพรรคสังคมน สีหนุตั้งพระองค์เป็นนายกรัฐมนตรี ความสามารถของพระองค์ทางการทูตและการวางตัวเป็นกลางทำให้ได้รับความเชื่อถือจากนานาชาติและได้รับความนิยมจากประชาชน ต่อมาในระยะสงครามเวียดนาม ความเป็นกลางของพระองค์เริ่มวางตัวลำบาก เมื่อเขมรยอมให้เวียดนามห์ใช้เป็นทางผ่านเข้าไปรุกรานเวียดนามได้ทำให้ทหารไม่พอใจ ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1970 ขณะที่สีหนุเดินทางไปต่างประเทศ นายพลลอนนอลก็ทำรัฐประหาร ตั้งตัวเป็นนายกรัฐมนตรี อนุญาตให้สหรัฐอเมริกาและเวียดนามได้เข้ากวาดล้างพวกคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกของกัมพูชา เมื่อสหรัฐอเมริกาถอนทหารจากเวียดนามก็ถอนทหารจากกัมพูชาไปด้วย แต่ทหารเวียดนามได้ยังอยู่ในกัมพูชาทำให้ชาวกัมพูชาไม่พอใจ และกัมพูชาระยะนี้ได้แยกเป็นหลายฝ่าย เจ้าสีหนุได้รับความช่วยเหลือจากจีนร่วมกับเขมรแดงจัดตั้งรัฐบาลขึ้น แม้เจ้าสีหนุจะดำรงตำแหน่งประมุขของกัมพูชาและโค่นล้มลอนนอลลงได้ พระองค์ก็ไม่มีอำนาจอะไร พระองค์จึงลาออกจากตำแหน่งประมุขของรัฐ นายเขียวสัมพันธ์ขึ้นเป็นประมุขของประเทศ และนายพอลพตเป็นนายกรัฐมนตรี กัมพูชาสมัยนี้เป็นสมัยที่มีการสังหารประชาชนชาวกัมพูชามากที่สุด เพราะนโยบายช่วยจัดของพวกเขมรแดงที่ขจัดผู้ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อผู้สงสัยว่าเป็นศัตรูของเขมรแดง ในระยะเวลาเดียวกันนี้ เขมรแดงก็มีปัญหาขัดแย้งกับเวียดนามในกรณีที่เวียดนามไม่ให้ความช่วยเหลือพวกเขมรแดงในตอนต่อต้านรัฐบาลลอนนอล ปัญหาที่เวียดนามผลักดันชาวเวียดนามเข้ามาทำมาหากินในกัมพูชา และกรณี

พิพาทเรื่องพรมแดน กัมพูชากลายได้การนำของเขมรแดงต้องตกอยู่ในภาวะวิกฤต คนกัมพูชา
อดอยากยากจนเป็นอย่างมาก ลี้ภัยนอกประเทศนับแสนคน ชาวกัมพูชากลุ่มหนึ่งได้ตั้ง
แนวร่วมแห่งชาติกัมพูชาขึ้น ได้สนับสนุนเวียดนามให้บุกเข้ายึดกรุงพนมเปญในเดือนมกราคม
ค.ศ. 1979 มีการจัดตั้งสภาปฏิวัติของประชาชนโดยเฮงสัมริน ผู้นำแนวร่วมแห่งชาติกัมพูชา
เป็นผู้นำของรัฐบาลกัมพูชา โดยมีกองทัพเวียดนามเป็นกำลังสนับสนุน

ปัญหาภายหลังเอกราชในลาว

ลาวได้รับการปกครองจากฝรั่งเศสเช่นเดียวกับกัมพูชา และได้รับลัทธิคอมมิวนิสต์จากจีน
และเวียดนามเหนือ ทำให้เกิดลุ่มนิคมคอมมิวนิสต์และไม่นิคมคอมมิวนิสต์ ขบวนการชาตินิยม
ในลาวเกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1945 โดยเชื้อพระวงศ์ลาว คือ เจ้าสุววรรณภูมาและเจ้าสุภานุวงศ์ เพราะ
ไม่เห็นด้วยกับการกลับเข้ามาของฝรั่งเศสในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ก่อตั้งเป็นขบวนการ
ลาวอิสระ และถูกฝรั่งเศสขับไล่ออกไป เจ้าสุภานุวงศ์ไปตั้งมั่นอยู่ในลาวตอนเหนือ โดยการ
สนับสนุนของพวกเวียดมินห์ จัดตั้งขบวนการประเทศลาวขึ้นมา ส่วนเจ้าสุววรรณภูมาเข้าร่วมกับ
รัฐบาลของเจ้ามหาชีวิต

ขบวนการประเทศลาวของเจ้าสุภานุวงศ์ได้ดึงชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เข้าร่วมเป็นพวก เป็น
เครื่องมือต่อต้านรัฐบาล และได้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของลาวไว้ในครอบครอง และสามารถ
บีบเจ้าสุววรรณภูมาเข้าร่วมรัฐบาลได้ แต่ก็พยายามก่อกบฏรัฐบาลตลอดมา เมื่อนายพลภูมิ
หน่อสวรรค์เข้ามามีอำนาจแทนเจ้าสุววรรณภูมา ผลักดันเจ้าสุภานุวงศ์ออกไปได้ เจ้าสุภานุวงศ์
ก็ได้เร่งสะสมกำลังทัพด้วยความช่วยเหลือของพวกคอมมิวนิสต์ การรณรงค์ต่อสู้ได้เริ่มขึ้นตั้งแต่
ปี ค.ศ. 1960 ขบวนการประเทศลาวได้ยึดถือเขาแถบชายแดนไว้ได้เกือบหมด ทำให้สะดวก
กับชานอยในการส่งปัจจัยอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ เข้ามาในลาวตามเส้นทางโฮจิมินห์และแนว
ร่วมปลดปล่อยแห่งชาติในเวียดนาม ขบวนการประเทศลาวพยายามก่อกบฏรัฐบาลแห่งราช
อาณาจักรลาวมากขึ้น เช่น การอ้างเป็นตัวแทนของคนกลุ่มน้อย คือ พวกชาวเขาเผ่าต่าง ๆ และ
เข้ายึดดินแดนแถบชายแดนและยึดดินแดนเกษตรกรรมตอนล่างของแม่น้ำลาวไว้ได้ จนกระทั่ง
ปี ค.ศ. 1962 จากการประชุมของนานาชาติที่เจนีวา ได้ยืนยันความเป็นกลางของลาว เรียกร้อง
ให้มีการถอนทหารต่างชาติออกจากลาว และยอมรับการจัดตั้งรัฐบาลผสมซึ่งไม่ค่อยลงรอยกัน
คือนายพลภูมิ หน่อสวรรค์ และเจ้าสุภานุวงศ์ในคณะรัฐบาล โดยมีเจ้าสุววรรณภูมาเป็นหัวหน้า
ความขัดแย้งของรัฐบาลผสมมีมากขึ้นจนเจ้าสุภานุวงศ์ได้ลาออกจากรัฐบาลในปี ค.ศ. 1963 ไป
อยู่แถบเทือกเขาชายแดนร่วมกับขบวนการประเทศลาวและเข้ายึดบางส่วนของเวียงจันทน์ได้
ส่วนนายพลภูมิ หน่อสวรรค์ ได้เข้ามาอยู่ในประเทศไทย ทิ้งให้เจ้าสุววรรณภูมารับภาระทางรัฐบาล
ต่อไป ในปี ค.ศ. 1964 ได้มีการจัดการพบปะเจรจาระหว่างเจ้าสุววรรณภูมาและเจ้าสุภานุวงศ์

แต่การเจรจาล้มเหลว ขบวนการประเทศลาวไม่ยอมรับและเข้าร่วมการเลือกตั้งสภาแห่งชาติระหว่างปี ค.ศ. 1965—1972 และมีการต่อสู้กันระหว่าง 2 ฝ่าย ต่อมาหลังจากยุติสงครามเวียดนามปี ค.ศ. 1973 ก็มีการจัดการเจรจาขึ้นใหม่ระหว่างผู้แทนของเจ้าสุวรณภูมาและเจ้าสุภานุวงศ์ ซึ่งมีการเจรจกันได้ในเรื่องการหยุดยิงระหว่างกัน การให้มีพรรคผสมใหม่รวม 2 พรรคด้วยกันในคณะรัฐบาลซึ่งขบวนการประเทศลาวก็ได้เข้ามามีบทบาทในคณะรัฐบาลมากขึ้นทุกทีหลังจากปี ค.ศ. 1974 ที่ขบวนการประเทศลาวได้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับรัฐบาลเวียดนามเหนือ รัฐบาลแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติในเวียดนาม และพรรคคอมมิวนิสต์กัมพูชา

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ทำรายงานปัญหาการเมืองภายหลังการได้เอกราชของประเทศที่ตกเป็นอาณานิคมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ความร่วมมือของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน

ในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โลกมีความหวาดกลัวลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นอย่างมาก จากเหตุการณ์ที่ฝรั่งเศสพ่ายแพ้แก่พวกเวียดมินห์ในสงครามอินโดจีนเมื่อปี ค.ศ. 1954 ทำให้สหรัฐอเมริกาเข้ามาสนับสนุนให้กลุ่มประเทศในเอเชียและยุโรป รวมตัวกันทางทหารเพื่อต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เข้าร่วม มีไทยและฟิลิปปินส์เข้าร่วมกับประเทศปากีสถาน สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ร่วมลงนามก่อตั้งองค์การ ส.ป.อ. หรือ SEATO (South East Asia Treaty Organization) ในวันที่ 8 กันยายน ค.ศ. 1954 โดยมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงเทพฯ และยุบไปในปี ค.ศ. 1977 เนื่องจากองค์การนี้ไม่มีกองกำลังของตนเอง ประเทศสมาชิกขาดความร่วมมือกัน เป็นแต่เพียงองค์การที่มีไว้ชูพวกคอมมิวนิสต์ พวกคอมมิวนิสต์ก็ได้กลัวเกรงองค์การนี้เลย ในระยะหลังองค์การนี้เน้นการช่วยเหลือประเทศสมาชิก คือ ไทย ฟิลิปปินส์ ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ดังนั้น ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1961 ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และมลายู (ซึ่งยังไม่ได้เป็นประเทศมาเลเซีย) ได้จัดตั้งสมาคมอาสา (ASA) ขึ้นเพื่อร่วมมือกันทางด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ต่อมาปี ค.ศ. 1962 เมื่อจะสถาปนาประเทศมาเลเซีย เกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างฟิลิปปินส์กับมลายูในปัญหาซาบารห์ ทำให้มีผลกระทบต่อสมาคมอาสา ในที่สุดสมาคมนี้ก็สลายตัวไป และเกิดสมาคมระหว่างประเทศขึ้นใหม่คือสมาคมอาเซียน (ASEAN)

การก่อตั้งสมาคมอาเซียน ตั้งขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม 1967 มีประเทศไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และบรูไน มีชื่อเต็มว่า (Association of Southeast Asian Nation) จุดมุ่งหมายสำคัญของสมาคมอาเซียนคือ การร่วมมือกันทางด้านเศรษฐกิจโดยปฏิญญาอาเซียน มีสาระสำคัญโดยสรุป คือ

ร่วมมือกันพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาค เพื่อความก้าวหน้าทางสังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยีทางการผลิต ส่วนทางด้านการเมืองคือการสร้างสันติภาพในภูมิภาคนี้ โดยยึดตามหลักกฎบัตรสหประชาชาติ และทางด้านส่งเสริมการศึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ การวิจัยระหว่างกัน ตลอดจนส่งเสริมการศึกษาเรื่องราวของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การประชุมอาเซียนครั้งที่ 1 ที่บาห์ลี ต่อมากัวลาลัมเปอร์และมะนิลา หลังจากก่อตั้งที่กรุงเทพฯ ด้วย “คำประกาศกรุงเทพฯ” เมื่อปี ค.ศ. 1967 ปัญหาที่อาเซียนให้ความสนใจตลอดมา คือ ปัญหาอินโดจีน โดยเฉพาะ “กัมพูชา” ที่อาเซียนพยายามผลักดันให้มีการตั้งประเทศกัมพูชาขึ้นใหม่ และยุติศึกสงครามในกัมพูชา

การประชุมครั้งล่าสุด คือ ครั้งที่ 4 ที่สิงคโปร์เมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 1992 นี้มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงจากความสนใจปัญหากัมพูชา มาเป็นความสนใจใน “ตลาดเสรีอาเซียน” AFTA (Asean Free Trade Area) โดยข้อเสนอของนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรีของไทย นโยบายหลัก คือ จะให้อาเซียนกลายเป็นตลาดเสรีในรอบเวลา 15 ปี นับแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 1993 เป็นต้นไป ลักษณะคล้ายกับตลาดร่วมยุโรป โดยเริ่มจากช่วง 5-8 ปีแรก จะมีการลดภาษีนำเข้าให้ลดลงไม่เกิน 20% หลังจากนั้นจะลดลงจนไม่เกิน 5% ภายใน 15 ปี ประโยชน์ที่จะได้รับ คือ ประชาชนในตลาดเสรีอาเซียนจะซื้อสินค้าถูกลง ซึ่งเป็นภัยต่อการผลิตภายในประเทศสำหรับประเทศที่ผลิตสินค้าเกษตรกรรมพืชผลราคาถูก ต้นทุนการผลิตสูง สินค้าของอาเซียนมักผลิตออกมาเหมือน ๆ กัน เป็นคู่แข่งกันเองในตลาดนอกประเทศ อันเป็นปัญหาที่จะต้องค่อย ๆ แก้ไขกันต่อไป นอกจากเรื่องตลาดเสรีอาเซียนแล้ว อาเซียนจะเพิ่มบทบาทในการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศของสหประชาชาติในภูมิภาคนี้ให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น โดยเฉพาะบทบาทของสหประชาชาติในกัมพูชา ประการต่อมาเพิ่มบทบาทของอาเซียนในการเจรจาเรื่องความมั่นคงในที่ประชุมครั้งต่าง ๆ รวมทั้งการพบปะประจำปี ระหว่างประเทศคู่เจรจาของอาเซียน คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ประชาคมยุโรป แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และเกาหลีใต้ และทางด้านอื่น ๆ อีกคือ

– การร่วมมือกันพัฒนาการโทรคมนาคมและการท่องเที่ยว

- สนับสนุนบทบาทสตรีในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
  - ส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษข้ามชาติ มหาภัยธรรมชาติ ไฟป่า การตัดไม้ทำลายป่า
  - ร่วมมือกันควบคุมการแพร่เชื้อเอชไอวี การใช้ยาเสพติดและการค้ายาเสพติดข้ามแดน
- อาเซียนนับเป็นความร่วมมืออันดีของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม แม้บางครั้งจะไม่ราบรื่นนักก็ถือเป็นสิ่งที่ดีที่ก่อให้เกิดสันติภาพ และความเจริญก้าวหน้าในภูมิภาคแถบนี้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ทำรายงานสมาคมอาเซียนก่อตั้งเมื่อใด มีวัตถุประสงค์อย่างไร

ประเมินผลท้ายบท

จงเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่าง

1. ปัญหาภายหลังเอกราชของฟิลิปปินส์ปัญหาใหญ่คือปัญหาที่ดิน เพราะ .....
2. ผู้เสนอรูปแบบประชาธิปไตยแบบนำวิถีสมัยหลังการได้เอกราชของอินโดนีเซียคือ .....
3. ปัญหาภายหลังเอกราชของมาเลเซียปัญหาใหญ่คือ .....
4. ทำไมอินโดนีเซียได้ปกครองประเทศพม่าภายหลังการได้เอกราช.....
5. จุดมุ่งหมายของสมาคมอาเซียนคือ .....

การประเมินผลหลังเรียน

สหภาพอินโดจีนของฝรั่งเศส ประกอบด้วยประเทศอะไรบ้างมีที่มาอย่างไร

แนวตอบและเฉลย

บทที่ 1

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

วาดจากหนังสือแผนที่ แสดงเส้นทางการเดินทางบกและทางเรือจากอินเดียเข้าพม่าลง
ไปตอนใต้ของประเทศไทย ผ่านช่องแคบมะละกา แสดงที่ตั้งของเมืองปาเล็มบัง ส่วนทางบกตรง
ไปทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย เข้าสู่ลุ่มแม่น้ำโขง แสดงที่ตั้งของเมืองออกแก้ว การ
อธิบายประกอบ ดูจากหนังสือตอนที่ 1 หัวข้อแรก

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ดูรูปแบบการทำรายงานที่ถูกต้อง ดูเนื้อหาการทำรายงานจากหนังสือ และค้นคว้าเพิ่มเติม
จากห้องสมุด

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

เขียนสรุปความเจริญและความเสื่อมจากเนื้อหาที่ให้ในหนังสือและค้นคว้าเพิ่มเติม ตอบ
แบบข้อสอบธรรมดา ไม่ต้องทำรูปแบบรายงาน ตัวอย่างเช่น

อาณาจักรฟูนัน ผู้ก่อตั้ง คือ.....ตั้งอาณาจักรฟูนันเพราะ.....
สร้างความเจริญโดยรับอารยธรรมอินเดียเข้ามาทางด้าน.....
ทำให้อาณาจักรฟูนันเจริญขึ้นทางด้านต่าง ๆ ดังนี้.....
ต่อมาเสื่อมเพราะ .....

การประเมินผลท้ายบท

1. เมืองออกแก้ว
2. ก. การปกครอง ข. ศาสนา ค. ภาษา
3. ยุคหินใหม่
4. ลัทธิขงจื้อ
5. อาณาจักรมัชฌปาหิต

บทที่ 2

กิจกรรมการเรียนรู้ 1

วาดแผนที่โลกรวมยุโรป แอฟริกา ตะวันออกกลาง อินเดีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และจีน แสดงเส้นทางการเดินเรือจากเมืองท่าของโปรตุเกส เข้าสู่แหลมกูดโฮปในแอฟริกาใต้ ผ่านเข้ามาอินเดียถึงเมืองโคชิน เข้าสู่ช่องแคบมะละกา ไปประเทศจีน อธิบายการเข้ามาของโปรตุเกสจาก บทที่ 2 หัวข้อแรก

กิจกรรมการเรียนรู้ 2

ดูวิธีการขยายอำนาจของชาติตะวันตก เขียนคำอธิบายสั้น ๆ เช่น สเปน ขยายอำนาจโดยใช้การเผยแผ่คริสต์ศาสนาและการใช้กำลังทหาร ส่วนฮอลันดาใช้นโยบายผูกขาดการค้าและการแทรกแซงทางการเมือง

กิจกรรมการเรียนรู้ 3

ทำรายงานเรื่องผลกระทบจากการปกครองของชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำตามรูปแบบรายงานที่ถูกต้อง เริ่มจากอธิบายสั้น ๆ เช่นว่า ทำไมชาติตะวันตกจึงเข้ามา พูดกว้าง ๆ แล้วพุดถึงปัญหาการปกครองของประเทศต่าง ๆ แยกเป็นประเทศ การสรุป ให้สรุปรวมทุกประเทศ ดูจากเนื้อหาในหนังสือเรื่องการปกครองของชาติตะวันตก และค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด

กิจกรรมการเรียนรู้ 4

หาภาพจากหนังสือในห้องสมุด เช่น ภาพของประธานาธิบดีซูการ์โนแห่งอินโดนีเซีย พุดถึงประวัติและผลงานอย่างย่อ ๆ

การประเมินผลท้ายบท

1. พวกเขาหับมุสลิมมีอิทธิพลตามเมืองท่าต่าง ๆ
2. พ่ายแพ้สงครามโปรตุเกสจึงถูกโปรตุเกสผลักดันให้ไปสำรวจในหมู่เกาะฟิลิปปินส์
3. ผูกขาดการค้าเครื่องเทศ
4. การเข้ารับราชการ การเป็นเจ้าของที่ดิน
5. ประชาชนเห็นว่าเป็นระบบการปกครองที่ทำให้เสียภาษีสูงขึ้น

บทที่ 3

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ทำรายงานปัญหาทางการเมืองภายหลังการได้เอกราช ทำตามรูปแบบรายงานที่ถูกต้อง โดยเริ่มอธิบายสาเหตุการเรียกร้องเอกราชของประเทศต่าง ๆ กล่าวรวม เมื่อได้เอกราชแล้ว มีปัญหาอะไรแยกเป็นประเทศ หรือกล่าวรวมแล้วยกข้อเท็จจริงจากประเทศต่าง ๆ มาประกอบ คำตอบ สรุปถึงเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยติดตามข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ทำตามรูปแบบรายงานที่ถูกต้อง ดูโครงหลักจากหนังสือและค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด นิตยสารและสารคดีเหตุการณ์ปัจจุบัน

ประเมินผลท้ายบท

1. สเปนปกครองฟิลิปปินส์โดยไม่ยอมให้ชาวพื้นเมืองเป็นเจ้าของที่ดิน
2. ประชาชนาธิบดีซูการ์โน
3. ปัญหาเชื้อชาติ
4. เพราะองชานผู้นำชาวพม่าถูกลอบสังหาร อนุซึ่งร่วมในขบวนการชาตินิยมเดียวกัน ได้รับการยกย่องขึ้นมาแทน
5. ร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เฉลยตัวอย่างข้อสอบ

1. 3   2. 2   3. 2   4. 1   5. 3

แนวตอบการประเมินผลก่อนเรียน

คำว่าเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกิดขึ้นในระยะสงครามโลกครั้งที่สองเพื่อกำหนดเขตปฏิบัติการของฝ่ายสัมพันธมิตร

อาณาจักรเริ่มแรกที่สำคัญมี ฟูนัน จามปา กัมพูชา ทวาราวดี พุกาม ศรีวิชัย และ มัชฌิมปาหิต

แนวตอบการประเมินผลหลังเรียน

สหภาพอินโดจีนของฝรั่งเศสประกอบด้วยประเทศลาว กัมพูชา เวียดนาม โดยการรวมของฝรั่งเศส เมื่อฝรั่งเศสยึดเวียดนามได้ ประกาศอารักขากัมพูชา ผนวกลาวตามลำดับรวมเป็นสหภาพอินโดจีนของฝรั่งเศส

บรรณานุกรมตอนที่ 5

- กมล ทองธรรมชาติ และคณะ. การเมืองการปกครองเอเชียโดยเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. สงครามอินโดจีน เวียดนาม เขมร ลาว (2512—2517). กรุงเทพฯ : พิชณศ, 2517.
- ปทุมพร วัชรเสถียร. ก้าวทันโลก. หนังสือขวัญเรือน ฉบับหลังกุมภาพันธ์ 2535.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล, ม.จ. ประวัติศาสตร์เอเชียอาคเนย์ถึง พ.ศ. 2000. เอกสารชุดประวัติศาสตร์ไทย คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2522.
- อุษณีย์ กรรณสูตร และพัชรี สีโรรส. พื้นฐานการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- Cady, John F. **Southeast Asia : Its Historical Development.** New York : McGraw-Hill Book Company, 1964.
- Coedes, **George. The Indianized States of Southeast Asia.** Kuala Lumpur : University of Malaya Press, 1968.
- . **The Making of South East Asia.** Los Angeles : University of California Press, 1969.
- Hall, D.G.E. **A History of Southeast Asia.** New York : St. Martin's Press, 1968.
- Harrison, Brian. **South-East Asia, A Short History.** London : MacMillian, 1967.
- Khoo, Gilbert. **A History of South-East Asia Since 1.500.** Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1970.
- Khoo, Kay Klm. **The History of South-East South and East Asia.** Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1977.
- Pern, B.R. **An Introduction to the History of Southeast Asia.** Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1965.
- Pluvier, J.M. **South-East Asia from Colonialism to Independence.** Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1974.
- Quale, G. Robina. **Eastern Civilization.** New Jersey : Prentice-Hall. Inc., 1925.
- Slisjahbana, S. Takdir. **Indonesia : Social and Cultural Revolution.** Singapore : Oxford University Press, 1965.